

A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI ÁG. HITV. EVANG.
TESTVÉREGYHÁZAK

ELEMI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLÁJÁNAK

ÉRTESITŐJE

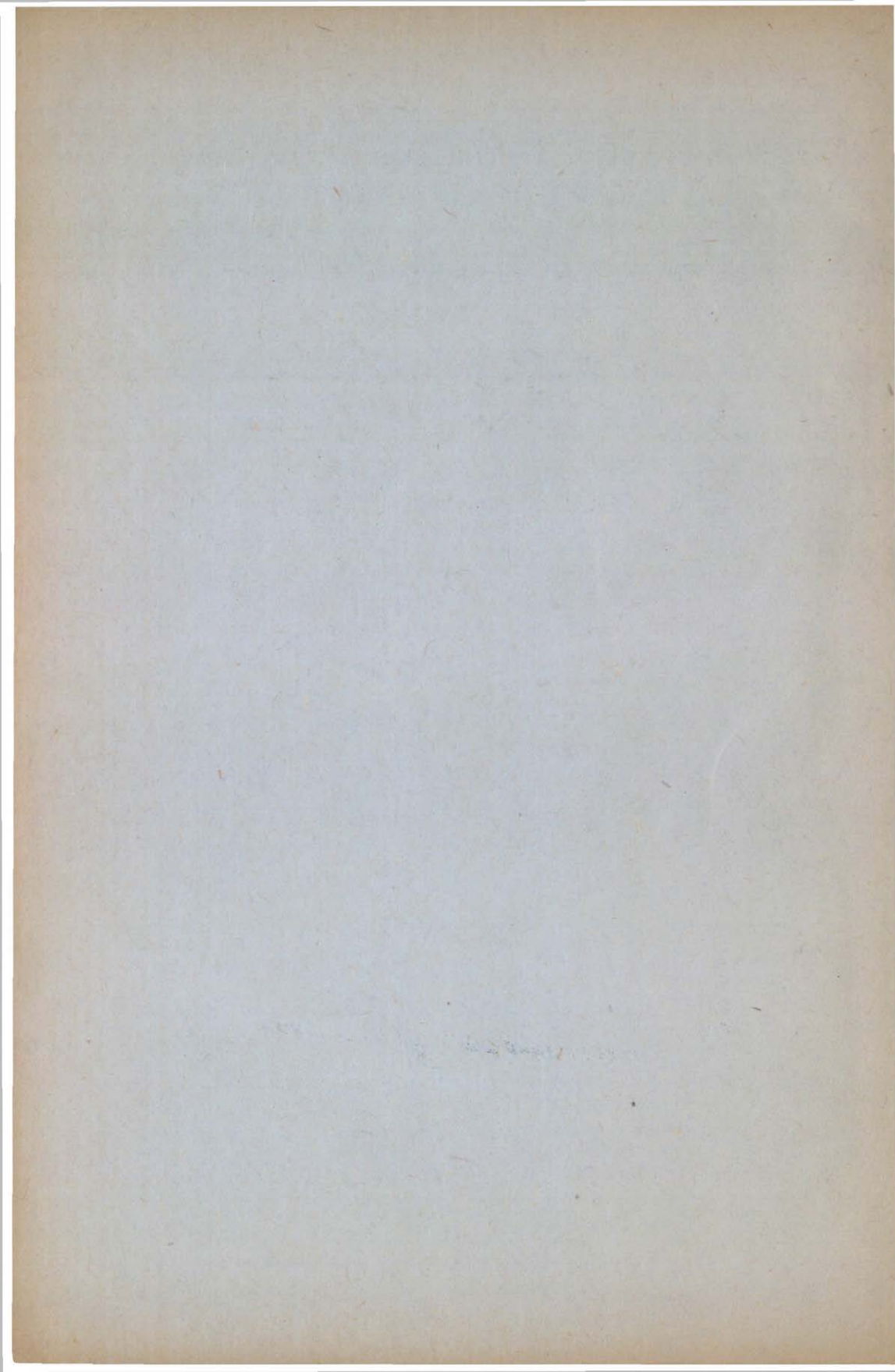
AZ 1933|34. TANÉVRŐL.

KÖZLI:
GRÓSZ JÁNOS
igazgató

Mágyaryórástól

FÉBÉ-NYOMDA BUDAPEST, VII., DAMJANICH-UTCA 28b.
1934.

A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI ÁG. HITV. EVANG.
TESTVÉREGYHÁZAK

ELEMI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLÁJÁNAK

ÉRTESITŐJE

AZ 1933|34. TANÉVRŐL.

KÖZLI:
GRÓSZ JÁNOS
igazgató

Mágyary János

FÉBÉ-NYOMDA BUDAPEST. VII., DAMJANICH UTCA 28b.
1934.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

REPORT OF THE

COMMISSIONERS

OF THE

UNIVERSITY

OF CHICAGO

FOR THE

YEAR

1880-81

CHICAGO

1881

LEGSZEBB FELADATUNK.

Az élet olyan bonyolult! Annyi és oly sokféle feladat elé állítja a mai embert, hogy fontosságára nézve néha alig tudja osztályozni a tennivalókat. Az életkövetelmények fontosságának megállapításánál egyénenként más-más szempont lehet mérvadó. De vannak feladatok, melyeknek sikeres megoldása az egyén legsajátosabb érdeke s egyuttal egyetemes-érvényű is.

Ilyen feladat gyermekeink nevelése. Ennek helyes keresztülvitelére egyénnek, családnak, iskolának, társadalomnak, nemzetnek szorosan össze kell fognia, Minden tényezőnek a neki kiszabott részletmunkát hiánytalanul és becsületesen kell elvégeznie. Komoly eredményre azonban csak akkor számíthatunk, ha együttműködünk. Tudnunk kell egymás teljesítményéről, össze kell egyeztetnünk vezérelveinket. A közös munkából csak áldás fakadhat. Áldás mindnyájunkra, legfőképpen pedig arra, kiben életünk folytatódik; mindennél drágább gyermekünkre.

Nevelői munkánk célja; minden erőnkől elősegíteni azt, hogy az a kis lény, akit Isten reánk bízott, világosfejű, szilárd-jellemű, kiegyensúlyozott emberré válhassék.

A tökéletes emberré-levést a nevelő, sajnos, nem biztosíthatja. Legjobb igyekezetével, legtisztább szándékával szerencsés körülmények között a fejlődés irányát megjelölheti; támogathat, tempót gyorsíthat. A fiatal lélek titokzatos kialakítási folyamatát azonban végeredményben Arra kell bízunk, Aki a szélnek s felhőknek is utat szab.

Az Ur szolgálatában áll minden jószándékú nevelői tényező. Azért Ő maga jelöli meg az alapkövetelményt is, melyre az eredményes munka érdekében multhatatlanul szükség van. Ez a követelmény pedig a IV. parancsolat kijelentése szerint *a gyermek tisztelete* nevelője iránt. Kétség sem fér ahhoz, hogy itt *őszinte tisztelet*ről, igaz *megbecsülés*ről van szó!

De lehet-e ezt a gyermekekre ráparancsolni? Nem. Hatalmi szóval, megfélemlítéssel lehet ugyan »tekintélyt« szerezni, de ne kopogtass rajta, mert kong! Nincs tartalma, se tartóssága. A kínokkal felállított építmény a legkisebb teherpróbára összedől.

A gyermek tiszteletét, mint általában minden megbecsülést, ki kell érdemelni. Ehhez az kell, hogy a gyermek kénytelen le-

gyen nevelőjére *feltekinteni*. Más szóval ideált lásson benne, amilyené válni ő is szeretne. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy saját életünkkel demonstráljuk azokat az igazságokat, amelyekkel a helyes útra akarjuk vezetni a gyermeket. A példa mélyebbre hat a legékesebb szónál. Nagy előny az, ha a példa jó, de mérhetetlen veszedelem lehet rossz befolyásolás esetén. Mert a gyermek lelke hasonló az érzékeny lemezhez, melyen nemcsak a fény nyomai látszanak meg, hanem ott maradnak az árnyék sötét foltjai is. S vajjon akad-e olyan istenáldotta »retusáló« aki el tudja tüntetni a gyermek érzékeny lelkén ejtett foltokat?

Ilyen foltok származnak akkor, ha a nevelő magatartásával csalódást okozott neveltjének. Ha szavai, vagy cselekedetei által leszállította magát arról az eszményi piederstárlól, melyre őt a gyermek a maga hívő lelkével állította. Nem is kell súlyosat vétenünk. Elég egy ú. n. elszólásunk, egy társadalmi hazugságon történt rajtkapatásunk, egy következetlenségünk, egy emberi gyöngéink kimutatása ahhoz, hogy elveszítsük varázserőnket. Pedig a cél érdekében a reánk bízott gyermek teljes hozzánsímulására, feltétlen engedelmességére van szükségünk. Mert a mai szabadabb nevelési mód mellett is szükség van az engedelmesség feltétlen voltára. Azok, akik a gyermekre bízzák, mit akar cselekedni, mit nem, elfelejtik, hogy szabadon csak az akarhat, aki tettéért a felelősséget is képes vállalni.

Az engedelmességre való szoktatás bizony sok türelmet s sokszor szilárd önuralmat követel. Bár a józanul gondolkozó környezetben felnövő gyermeknek az engedelmesség nem esik nehezére, mégis új és új esetekben sokszor újabb figyelmeztetésre szorul. Ez azonban csapongó gyermeki lényéből folyik. A renitensek konokságáért viszont a reáható környezetet (szülő, testvér, pajtás, cseléd, stb.) kellene büntetni. A gyermek csak *tükre és hanglemeze a környezetének*. Ezt a mondatot oda szeretném írni minden (akár természetes, akár hivatásbeli) nevelő ágya fölé, hogy ezzel a figyelmeztetéssel keljen és feküdjék az, akit egy olyan alabástrom kiformálására méltatott az Isten, mint amilyen a gyermek ártatlan lelke. A jólnevelt ember vendég jelenlétében fokozottabban ügyel kifogástalan modorára, külsejének intakt voltára. Tekintse hát minden ház, minden iskola, a gondjára bízott gyermeket vendégnek, aki felülről jött s akinek kedvéért érdemes lelkünket ünneplőbe öltöztetni, beszédünket letompítani s modorunkat nyájassá változtatni.

Mindez nem könnyű dolog, de sikerülni fog, ha őszintén és okosan szeretjük a gyermeket. Csak a szeretet képes áldozatra, lemondásra. Mert bizony efféle is követel tőlünk nevelőmunkánk eredményének biztosítása.

A szeretet segít át bennünket azokon az álmatlan éjszakákon, amelyeken talán a megtévedt gyermekünk sorsa fölött

való súlyos gond marcangolja lelkünket. Egyedül a szeretet az a mesebeli zárnyitó fű, mely ott is hat, ahol már minden pedagógiai elmélet alkalmazása kárba vész. A szeretet szívíg hatoló hívószó, mely csak akkor marad válasz nélkül, ha — későn alkalmazzuk.

Szülők, nevelők, tanuljunk pedagógiát a szeretet apostolától, aki a következőkben árulja el nevelési »rendszerét«:

Pedagógia.

Nehéz dologról beszélgettünk,
Hogy ím' a baj meggyűlt felettünk;
Mert a fiúnk — a semmihaszna! —
Rosszabbá válik napról-napra.

S nagy, mély tanácskozás rendjében
Kimondtuk végéredményképpen:
Hogy az a baj, nem jól neveljük,
Hogy szegénykét elkényeztetjük.

S elhatároztuk egyhangúlag,
Hogy legyünk eztán szigorúbbak,
Mert ez a legfőbb mindenképpen
Az okos gyermeknevelésben!

..... Ő ezalatt roppant lármásan
Rontott ránk, hogy »lovazzunk hárman!«
— S mi nagykönnyelműen, önfeledten —
Összecsókoltuk mind a ketten.

(Szabolcska Mihály.)

Kedves Olvasóim! Olyan időket élünk, melyekben nincsen állandó érték, csak egy: a lélek szépsége, tökéletessége. Egyikünk sem biztos abban, hagyhat-e gyermekére anyagi javakat? S ha juttathat is ilyeneket neki a szülő, nem teljesítette kötelességét a véreből való vérrel szemben egészen, ha nem ruházta volna föl gyermeke lelkét ezzel az el nem pusztítható értékkel....

Gyermekeket nevelni a legfontosabb, nehéz, de boldogító s legszebb feladatunk.

Dex Ferenc.

Jelentés az 1933—34. iskolai évről.

Isten kegyelme és jósága folytán ismét sikeresen befejeztünk egy tanévet. S midőn visszapillantok az elmúlt iskolai évre és sáfarkodásunkról beszámolok, lelkem első szava: a hála és a köszönet. Hála a Mindenhatónak, ki megóvta több mint 100 éves multra visszatekintő iskolánkat és e tanévben is kegyelmébe fogadta az ő veteményes kertjében munkálkodókat.

Köszönet az iskolát fenntartó egyháznak és előjáróknak, hogy egyik legrégebb kulturintézményét szeretetükkel és gondosságukkal körülövezték. Az elemi iskola fenntartása ma nagy anyagi áldozatot követel az egyháztól. Mégis ragaszkodni kell hozzá, mert nagy missziót teljesített és teljesít ma is az egyház és haza szolgálatában. Ez az iskola rakta le alapját a többi kulturintézményeinknek, ő adta az impulzust iskoláink fejlesztésére és felvirágoztatására és még ma is ő az a veteményes kert, mely előkészíti az alapot a felépítésre. Az elemi iskola megteremtője a lutheri egyház s az egyház virágzása ma sem képzeltető el iskolák, nevezetesen olyan elemi, tehát alapvető iskolák nélkül, melyek atmoszférája erős és hithű jellemké edzi a fiatal lelkeket. A gazdasági válság, az állam szűkkeblősége országszerte megkongatja a vészharangot a protestáns elemi iskolák felett. Itt is, ott is az iskolafeladás, a tehertől való szabadulás gondolata lesz úrrá a lelkeken. A drága örökséget könnyelműen feláldozzák múlt és rozsdá által megemészthető kincsekért. A másik oldalon azonban e kincseket a romok alól is kiaknázzák, gyönyörű keretekbe foglalják, mert bennök látják jövőendő fejlődésük és nagyságuk zálogát.

Sívár és sötétnek látszik elemi iskolánk horizontja, a sötét fellegek azonban ismét széteszlanak felette és ragyogó, éltető napsugár árasztja el egyházunk eme kulturintézményét. Él bennem a meggyőződés, hogy az elemi iskola, amíg feladata magaslátán áll s teljesíti egyházi és nemzeti szempontból azt a kulturmissziót, amelyre hivatott, amíg a növendékek ragaszkodását, a szülők szeretetét bírja, nem szűnhet meg.

E hitben megerősít főpásztorunk és egyházi vezérünk D. D. Raffay Sándor püspök úr nyilatkozata: »Minden erőnkben áldozni kell az egyház és iskola ikeroltárára! Tartsd meg, amídván, hogy senki el ne vehesse a te koronádat!« E meggyőző-

dés vezérli egyházunk és iskolánk világi vezéreit is. Élő tanubizonyossága ennek, hogy a múlt évi egyházközségi tisztújítás olyan egyéneket állított iskoláink élére, akiknek lelke összeforrott iskoláink történetével, s akik az egyháznak erősségét, fejlődését az iskolákban látják. Különös lelkesedéssel üdvözljük *Dr. Németh Ödön*, egyet. tanár, közfelügyelő, *Dr. Hittrich Ödön*, ny. főigazgató, I. iskolafelügyelő és *Dr. Renk Ernő*, orvos, II. iskolafelügyelő urakat. Iskolánk imbolygó hajója az ő bölcs vezérletük alatt nem fog a zátonyok és örvények között elmerülni, hanem biztos révhez jutni. A jövő nagy feladatok megoldásánál az ő bölcsességük, erős egyéniségük és iskola iránti szeretetük meg fogja találni azt az utat, melyen összes kulturintézményeink egymást támogatva munkálkodhatnak egyházunk és nemzetünk dicsőségére. Adja a Gondviselő, hogy előljáróink példája nyomán ébredjen és terjedjen őseink áldozatkészsége és ragaszkodása az egyházi iskolákhoz a mai nemzedékben is.

Az áldozatkészségnek szép tanujelét adta a tanítótestület, amidőn a leánygimnázium új otthonának megteremtéséhez 2000 (kettőezer) pengő adománnyal járult hozzá. Midőn a tanítótestület így bizonyoságot tett áldozatkészségéről s kis kenyéréből egy darabkát jószívvel leszakított a nagy cél érdekében, élt benne az a meggyőződés, hogy hasonló tettekre serkenti iskolánk jó barátait és a leánygimnázium otthonának megteremtése által az elemi iskolának is szolgálatot tesz.

Az 1933/34. tanévet ünnepélyes istentisztelettel nyitottuk meg. Ezen az istentiszteleten nemcsak a beírt 243 tanuló volt jelen, hanem ott láthattuk előljáróinkat és a növendékek szüleit és hozzátartozóit. Megtelt Isten háza! Valláskülönbség nélkül együtt valánk egy akarattal! Isten, áldd meg gyermekeinket, iskolánkat! szállt a hő fohász, az ima és az ének szárnyain az Isten zsámolya felé. Felemelő és megható volt a szeretetnek és ragaszkodásnak e megnyilvánulása iskolánk iránt. Élő tanubizonyossága, hogy elemi iskolánk ma is nélkülözhetetlen intézménye egyháznak és fővárosnak.

A tanítás szeptember 16-án vette kezdetét. Célkitűzésünk volt a lelkiismeretes kötelesség teljesítéssel párosult szeretetteljes nevelés és tanítás. Kevesebb reklám, de annál melegebb és bensőségebb munkásság. A zsenge gyermeki lelket felemelni Isten trónusához, fogékonyá tenni minden nemes, jó és szép iránt; csiráztatni a szűzi talajban a rendületlen haza- és felebaráti szeretetet; a gyermeki lélekben öntudatra kelteni a jónak követését és a rossznak kerülését volt munkásságunk főmotívuma.

A vallás- és erkölcsi nevelésre iskolánk fokozottabb mértékben fordít gondot. Egyházunk szeretetére, ev. öntudatra és áldozatkészségre nevelni, legszebb feladata az ev. elemi iskolá-

nak. Ennek alátámasztására szolgáltak a vallási órákon kívül a minden hónap elején megtartott gyermekistentiszteletek. Kedvesek és meghittek ezen ünnepi órák, amikor a gyermekcsereg tiszta szívéből fakadó üde csengő hangok dicséretet és hálát zengenek a Teremtőnek. Magócs Károly ker. lelkész átgondolt és a gyermeki lélekhez simuló igehirdetése sok jó és nemes magot hint a fogékony talajba, mely idővel meghozza a gyümölcsnek százszorosát.

Részvesznek ev. növendékeink a vasárnapi ifjúsági istentiszteleteken. Szorgalmasan eljárnak a vasárnapi iskolába, melyet nagy szeretettel vezetnek Jakobei Erzsébet és Péch Piroska tanítónők. A hit elmélyítésére szolgált Gáncs Aladár vallásstanár filmelőadása, az indiai hittérítésről. Ez alkalommal növendékeink 12.35 pengőt gyűjtöttek a misszió javára. Nagy buzgalommal gyűjtenek a vallás órákon az »Ifjúsági templom« perelyébe is.

Megbecsüljük és szeretjük vallásunkat s épp ezért tiszteletben tartjuk a más felekezetekhez tartozó növendékinknek hitbeli meggyőződését. Minden alkalmat megadunk nekik, hogy a vallás tanítók vezetése mellett eleget tehesse nekik Isten iránti kötelességüknek.

A vallás és erkölcsi nevelés mellett igen nagy súlyt helyezünk a hazafias érzés felgerjesztésére. Szébb jövőnk zálogát a fölönvekvő ifjúságban látjuk. Azért a jövő nemzedéknek testben és lélekben erősebbnek kell lennie, mint az előbbinek. Ellenségeink megfoszthattak kincseinktől, a gazdag nemzetet koldussá tehették, egyet azonban nem rabolhattak el tőlünk: a rendületlen hazaszeretetet. Ennek a rendületlen hazaszeretetének lángolnia és világítania kell a jövő nemzedékben, hogy Trianon súlyos keresztjét lerázhassa a nemzet vállairól. E rendületlen hazaszeretet feltámasztása és lángalobbantása a gyermeki lélekben az iskola és tanítóság szent kötelessége.

Nevelői munkánk mellett gondosan ügyelünk az értelem fejlesztésére. Már iskolánk multja és elhelyezkedése is elkötelez bennünket, hogy e téren is kiváló produkáljunk. Ismeretek alapján akarjuk a gyermek lelkét művelni és szét fejleszteni. Megtanítani őket mindarra, amivel a középiskolában könnyen boldogulnak, amire ráépíthetnek, hogy majdan az életben gyakorlati hasznát vehessék. Öndicséret nélkül elmondhatjuk, hogy tanulmányi eredményünk jó. De az érdem nem egyedül a tanítói testületé és a növendékseregé. A siker felfokozásának egyik titka az, hogy növendékeink igen jó gyermekszobából kerülnek hozzánk.

Nagy előnyt jelent növendékeink számára, hogy a német nyelvet rendes tantárgyként tanítjuk. Nagy súlyt fektetünk arra, hogy a négy év alatt ne csak az írás és olvasás technikáját sajátítsák el, hanem a beszédben is kellő jártasságra tegyenek szert és gondolataikat értelmesen és világosan tudják kifejezni.

A nevelést és tanítást szolgálták vallásos és hazafias ünnepeink.

Október 6-án az aradi vértanúk emlékünnepén tartott gyászistentiszteleten növendékeink az osztálytanítók kísérete mellett megjelentek; előtte való napon minden osztályban az egyik tanítási órában a nagy nap jelentősége tárgyaltatott.

Október 31-én, a reformáció emléknapján istentisztelet volt.

November 13-án Dr. Luther Márton 450 éves emlékünnepélyt tartottunk. Gyermekestentisztelet után a díszteremben a Luther filmet vetítettük. A filmhez a gyermeki léleknek és értelmi fejlettségnek megfelelő kedves magyarázatot tartott Dex Ferenc tanító.

December 6-án, az államfő nevenapján szünetelt a tanítás.

December 21-én, a polgári leányiskolából átalakult leánygimnázium 50 éves fennállási ünnepélyén a tanítótestület teljes számban vett részt. E jubileum részben az elemi iskola ünnepe is volt; mert belőle és általa fejlődött a leányközépiskola. Kiváló tanerői: Falvay Antal, Mikolík Kálmán, Scholtz Lajos és Windt József az elemi iskolában kezdték működésüket és innen kerültek a polgári iskolához. Az elemi iskolának és tantestületnek üdvözlétét az igazgató-tanító juttatta kifejezésre.

December 22-én, megünnepeltük a karácsonyt. Ez ünnepélyünk meghitt családi ünneppé melegeedett, melyről a résztvevők — sokaknak bizonyágtétele szerint — valóban krisztusvára lelkiüzléttel távoztak.

Az ünnepély után gyermekeinket a szülők által beküldött adományokkal (ruhával, cipővel, alsóneművel, játékkal, süteménnyel), örvendeztettük meg.

A sok adakozó közül névleg is kiemeljük: Weinbrenner Rudolf 5.— P. Deli Pál 6. 50 P, Simon Róbert 2.— P, Dr. Málcsik Zoltán 2.— P adományát. Ruhaneműt adtak: Lehotzky Gyula, Fillenz Péter, Weinbrenner Rudolf, Stricker Hédi, Ágoston Manó, Beck József, Stühmer Frigyes cég pedig cukorkával kedveskedett kicsinyeinknek. A karácsonyi pénzadományok összesen 42.09 pengőt tettek ki.

A gyermekek örömkönyveinek csillogása, egy-egy megnyugtató bánat a jószívű adakozók köszönete. »Ki jót teszen megszűkül embertársával, Isten előtt oly becsben leszen, mint-ha azt Istennel tenné.«

Március 15-én, a magyar szabadság 1848. évi újjászületésének emlékét nagyszabású és igen jólsikerült ünnepélyvel ülte meg növendékseregünk.

Németh Margit és Péch Piroska tanítónők összeállításában hazánk sorsát a 48-as eseményektől a Bach-korszakon s a kiegyezés idején át a mai megcsúfoltatásunkig jelenítették meg tanulóink. A nagy műsor lebonyolítása több mint száz növen-

déeknek adott ünnepi munkát. S ők ezt a munkát a legkisebbtől a legnagyobbig úgy teljesítették, hogy a nézőközönségnek egészen kivételes élvezetet nyújtottak. Különösen mély benyomást tett az utolsó jelenet, mely a Magyar Miatyánknak a Szózat áhitatával felejtethetetlenül a szívekbe véste a szilárd elhatározást: »Rendületlenül a — halálig Nagy-Magyarországért!«

A közönség két ízben zsúfolásig megtöltötte iskolánk dísztermét és nagy tetszéssel fogadta a szebbnél-szebb alakításokat, lelkes tapsal honorálta a szerzők, tanítóttestület és szereplők nagy munkáját. Adomány 143.52 pengő volt.

Május 16-án a legkedvesebb ünnepet, az Anyák napját tartottuk meg. Siker és benyomások tekintetében méltán soraközik ezen ünnepélyünk a március 15-iki mellé. Az ünnepély intónál hangját stílszerűen adta meg az a régi kurucdallamos ének »Gyermekednek szája dicsér Téged Isten...« Az ünnepély vezérgondolatát igazgatótanító domborította ki. Változatokban és képekben gazdag tanítás volt ez. Felbecsülhetetlen nevelő értéket képviselt a gyermeki szeretet és köteles hála érzetének átérzésére. Az egész műsor ennek a gondolatnak kifejezésre juttatásában folyt le. A szereplők szinte vetekedtek, hogy a gyermeki ragaszkodást és szeretetet minél jobban érzékeltessék. A sokfélélt oly sikeresen produkálták, hogy elemi iskolás növendékektől ez alig volt várható. A díszteremben lefolyt látogatott ünnepély után az elvonuló gyermekek egy-egy szegfűt nyújtottak át édesanyjuknak.

Az értelem teljesítése és a tanítás gyakorlati szemléltetése céljából minden osztály több ízben kirándulást tett az őszi és tavaszi hónapokban. Meglátogatták a múzeumokat, állatkeretet, és a főváros egyéb nevezetességeit, valamint metropolisunk ritkaszép környékét.

A szülők érdeklődése az iskola munkája iránt dicséretre méltó. Az összeműködés a tanító és a szülő, az iskola és az otthon között harmónikus. A bensőséges kapcsolat, a gyakori és bizalmas érintkezés, barátságos beszélgetések a növendékek előmenetele és magaviselete fölött úgy nevelés, mint tanítás szempontjából kiválóan beválnak. Az iskola és a szülői ház közötti kapcsolat megteremtésében nagy értékűeknek bizonyulnak a nyilvános ünnepélyek és az osztályértekezletek. A favorizált szülői értekezleteknek elvitathatatlanul értékük van, de tapasztalataink azt bizonyítják, hogy általános témájuk miatt nem közelítik meg úgy a gyakorlati és eszményi célt, mint az iskolánkban meghonosított egyéni és szűkebbkörű tanácskozások.

Tanítói értekezletet a tanítóttestület minden hónapban tartott. Ezen értekezletek tárgyát a folyó ügyeken kívül a növendékek erkölcsi magaviselete, tanulásbéli előmenetele, pedagógiai és módszertani kérdések képezték.

E tanévben vita tárgyát képezték a fogalmazás és történelem tanítása. A fogalmazás tanításról módszeres és gyakorlati értékkel bíró sikeres értekezést tartott Németh Margit tanítónő. Kalma Pál tanítónak magasan szárnyaló és lélekemelő előadása a történelem tanításról mindenkit lebilincsel. Mindkét előadás után tanulságos vita fejlődött, mely sok gyakorlati és nevelési útmutatással szolgált.

A pedagógiai értekezések sorában méltó helyet foglal el igazgatótanító megemlékezése Dr. Luther Márton születésének 450. évfordulójáról. Ez az előadás büszkén hangoztatta azt a tényt, hogy a népnevelés egyetemes tétele a reformáció vívmánya. A protestáns iskolák a népművelés leghatalmasabb tényezői voltak századokon át s ma is azok. Ma e tényezők, a lutheránizmus erős várai látszólag kimúlásra ítéltettek a gazdasági válság, az állam szűkkeblősége, az egyházak elszegényedése miatt. Résen kell állanunk, a mi mesterünkre, Lutherre tekintenünk, s akaratainkat az ő energiasugárzásában fűrésztelni, hogy a nagy veszélyt elháríthassuk. A sikert azonban a tanító munkája egyedül nem hozhatja meg. Szükséges, hogy a fenntartó gyülekezetek a maguk részéről is minden erejüket megfeszítsék. Egyes hívő és közület, mindnyájan el vagyunk kötelezve, hogy a ránk maradt drága örökséget, a reformáció által életre hívott áldásos intézményeket megtartsuk Isten dicsőségére, az emberiség javára.

A tanulók egészségi állapota a lefolyt tanévben jó volt. Néhány szörványos megbetegedésen kívül nagyobb kiterjedésű járvány elkerült. Nagy gondot fordítunk az osztályok és az egész épület tisztántartására; az iskolaorvos rendszeres látogatása, a tornaterem átalakítása és linoleumpadló lerakása nagyban hozzájárult az egészségi állapot megjavításához.

A tanítótestület Döbrentey Irén és Jakobei Erzsébet tanítónők kivételével egész éven át megszakitás nélkül folytathatta munkáját. Hosszabb megbetegedés nem fordult elő, egy-egy napos helyettesítést Bertha Beck Olga tanítónő látott el nagy kedvvel és buzgósággal.

A tanítótestületben változás nem történt. Az általános egyházi tisztújítás alkalmával Grósz János h. igazgató egyhangúlag megválasztott 6 évre az elemi iskola igazgatójának. Raffay Sándor h. tanítót képviselőtestületünk megválasztotta segédtanítónak. Hisszük, hogy általa iskolánk kiváló ifjú munkatérőt nyert, ki a múlt tradíciójának szem előtt tartásával a jelen pedagógiai és módszertani vívmányok alkalmazása által iskolánk jóhírnevének gyarapítását előmozdítja.

Döbrentey Irén és Jakobei Erzsébet tanítónők gyengélkedésükre való tekintettel e tanévre szabadságot kaptak. Helyettük Németh Margit és Péch Piroska tanítónők bíztak meg az osztályvezetéssel. Mindkét tanítónő eddigi ismert munkája

garancia arra, hogy e minőségben is iskolánk javára fognak működni.

Iskolánknak e tanévben számos látogatásban volt része. Nagy kitüntetésszámba ment főpásztorunk D. D. Raffay Sándor püspök látogatása.

Az egyházi hatóság részéről látogatást tettek: Dr. Németh Ödön, egyet. tanár, közfelügyelő, Dr. Hittrich Ödön, ny. főigazgató, I. iskolafelügyelő és Dr. Renk Ernő, orvos, II. iskolafelügyelő.

Az egyházmegye részéről Mohr Henrik, egyh. tanfelügyelő ejtette meg a szokásos évi vizsgálatát.

A kir. tanfelügyelői hivatalból Dr. Zelenka Frigyes kir. tanácsos, tanfelügyelő vizsgálta felül munkásságunkat május 17. 18. napjain. A látogatás után tartott konferencián teljes elismerését nyilvánította a tanítótestület munkája fölött. Hivatalosan látogatták még iskolánkat: báró Proff Kocsárdné, torna-, Vedródy István, rajz- és Erődy Emma, kézimunka-szakfelügyelők.

~~Szemléltető- és felszerelési eszközökben ismét~~ gyarapodott iskolánk. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ajándéka folytán kiegészíthettük a történelmi képsorozatunkat. A Simonyi-alap-részesedésből jutott térképekre, szemléltetőeszközökre, tanítói és ifjúsági könyvtárak bővítésére. Ifjúsági könyvtárunk jelenleg 246 kötetet számlál és nagy használatnak örvend a növendékek között.

A tanítótestület e tanévben is minden alkalmat megragadott, hogy a gyermeki lelket az áldozatkészségre és nyomorúság enyhítésére fogékonyra tegye.

Adakozások és gyűjtések történtek: Az ev. ifjúsági templom felépítésére 32.29 P, karácsonyi szeretet-adományokra: 41.89 P, a misszió egyletnek: 12.56 P, a vakok számára: 114.36 P, a nyomorék gyermekeknek: 73.46 P, a hősök sírjainak rendezésére: 18.86 P.

Az orsz. gyermeknapon a tanítók vezetése mellett megjelentek növendékeink az urna előtt és adták filléreiket a nemes célra.

Meglátogatták Pintér Imre, a Nemzeti Színház nyugdíjas tagja és Molnár János ny. erdélyi színész által rendezett előadásokat. Előbbire gyűjtöttek 31.10 P-t, utóbbira 43.50 P-t.

A jótékonyságban maga a tanítótestület jár elől jó példával, hogy az szegény tanulók nyomorát enyhítse. A rászorultakat könyvekkel, irkákkel és írószerekkel látta el. Minden osztályban a szegény és rászorult tanulóknak tiszóaira ingyen tejet osztogatott. Ez évben ezt nagyobb mértékben nem gyakorolhatta, mert kevesebb volt a szülők és jóbarátok részéről az adakozás. Igaz, hogy gyermekeink szülői e téren nagyon igénybe vétetnek, de hisszük és bízunk, hogy a jövőben iskolánktól és szegény tanulóitól sem vonják meg áldozatkészégüket.

A Tébe karácsonykor 4 szegény tanulónak ruhát adott. Az Első Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület ez évben is juttatott 25.— P-t az iskolának. Heitner Józsefné egy szegénysorsú I. osztályú leánykát egész éven át tízóraival és mindenféle ruhaneművel látott el. Radó László 2.— P-t adományozott. Köszönet a jóságos adakozásért.

A szorgalom és jó magaviselet megjutalmazására Dr. Renk Ernő iskolafelügyelő ismét egy 10 koronás aranyat adományozott. Ezt a jutalmat Hódos Frigyes IV. oszt. tanuló kapta.

A Kókai cég adománya folytán néhány szorgalmas és jó magaviseletű tanulónak jutalomkönyvet adhattunk. Olyan sokan volnának e téren, akik jutalmat érdemelnének, de nagy szegénységünk és alapítványaink elértéktelenedése miatt sajgó és fájó szívvel le kell mondanunk ily örömök gyakorlásáról.

Az Isten kegyelme megengedte, hogy egy éven át ismét dolgozhattunk gyermekeink testi és lelki fejlődésén. S midőn hálaltel szívvel köszönetet mondok mindazoknak, akik iskolánk ügye iránt érdeklődtek, annak ügyét előmozdították és azt anyagi és erkölcsi támogatásban részesítették, hogy munkánk sikeres lehessen, kérem a Gondviselőt, árássa el továbbra is áldásával ezt a mi veteményes kertünket. Engedje meg, hogy továbbra is jó munkát végezhessen és minél nagyobb mértékben teljesíthesse kulturmisszióját, hivatását egyházunk, fővárosunk és hazánk javára!

Ugy legyen!

Budapest, 1934. június havában.

Grósz János.

Iskolánk tanítótestülete.

Dex Ferenc I. fiúoszt. tanítója,
Döbrentey Irén r. tanítónő, szabadságon,
Grósz János IV. fiúoszt. tanítója, igazgató,
Jakobei Erzsébet r. tanítónő, szabadságon,
Kalma Pál III. fiúoszt. tanítója,
Lányi Mária I. leányoszt. tanítónője,
Raffay Sándor II. fiúoszt. tanítója, segédtanító.
özv. Windt Józsefné IV. leányoszt. tanítónője,

Helyettes tanítónők:

Németh Margit III. leányoszt. tanítónője,
Péchy Piroška II. leányoszt. tanítónője,

Időközi helyettes tanítónő:

Bertha Beck Olga tanítónő.

Hitoktatók:

Ferenczy Géza belvárosi segédlelkész,
Hartmann Sámuel hitoktató.

TANULÓK NÉVSORA.

I. leányosztály.

1. Barna Éva	Lingel Klára
Beck Marianna	15. Nagy Zsuzsanna
Berger Edit	Papp Éva
Berkovits Thea	Schloss Éva
5. Bródy Anna	Szabó Margit
Ehrenwald Zsuzsanna	Székely Irén
Fehér Györgyi	20. Szijgyártó Edit
Geréb Márta	Tsuk Zsuzsanna
Halász Ágnes	Varga Ilona
10. Heitner Mária	Völgyesi Vera
Kisházi Paula	Weinstock Ágota
Kiss Judit	25. Balázs Zsuzsanna m. t.
Kriescher Livia	—

II. leányosztály.

1. Albach Edit	Kuh Teréz
Baráth Anna	Oppenheim Magdolna
Bánhegyi Margit	Orendi Erika
Fodor Ágnes	15. Ságghi Anna
5. Friedrich Marianna	Szamoila Éva
Gergely Mária	Tausz Mária
Hirsch Márta	Tóth Julianna
Jakubecz Julianna	Vámossy Éva
Jakubecz Katalin	20. Reimann Klára k. m.
10. Kappel Irma Magdolna	hg. Hohenlohe Waldenburg
Kardos Ilona	Senta m. t.

III. leányosztály.

1. Bernhardt Mary	10. Kotz Erzsébet
Bretter Zsuzsanna k. m.	Königstein Judit
gölniczbányai Elischer Vil-	Kurzer Katalin
ma	Mátyás Klára
Fekete Margit	Nádasdy Hedvig
5. Gere Éva	15. Proksa Erzsébet
Gyuricza Éva	Salgó Livia
Havas Anna	Szócs Éva
Jakobei Ilona	Tulok Ida
Kemény Veronka	Wohlstein Magdolna

Magántanuló: m. t.

Kimaradt: k. m.

IV. leányosztály.

1. Bánkúti Sarolta	Pavlovits Alexandra
Bartha Pálma	Reményi Éva
Bayer Karolin	20. Reiner Marianna
Benkő Györgyike	Rendes Mária m. t.
5. Fehér Zsuzsanna	Rosenauer Erzsébet
Garai Edit	Roth Anna Mária
Gerő Zsuzsanna	Scheuman Eleonóra
Gécs Mária	25. Schwarcz Éva
Hajdu Yvonne	Sere Anna
10. Kehi Gizella	Sturm Lucia
Kirchner Edit	Szász Éva
Krausz Margit	Szász Gabriella
Markovits Mária	30. Szemess Ágnes
Mika Éva	Sztaron Anna
15. Náthán Erika	Tóth Juszina
Neményi Ilona	Tsuk Klára
Ottó Lucia	Vámossy Edit
	35. Wiener Marianna

I. fiúosztály.

1. Barta István Andor	Menyhárth László
Bruck István Dezső	Molnár Géza
Bittner János	Rados László
Conrad Ernő	Sári Károly k. m.
5. Danielisz László	20. Sebestyén Tamás
Elek András	Simon Róbert
Gundel Imre	Streisinger György
Havas Ervin Andor	Szilvágyl János
Hirsch Péter	Szombatfalvy László
10. Jákó Miklós Gyula	25. Tátrai Albert
Kelemen Endre László	Tóth István
Kenyeres István	Zilahy Gábor
Ledényi Zoltán	Zimmermann Iván
Lisszer Péter	budai Buday Goldberger
15. Markovits I. Győző	Berthold m. t.

II. fiúosztály.

1. Babay János	Bocskay József
Balassa Tamás	5. Bruck Tamás
Berger László	Budinszky Tibor

Magántanuló: m. t.

Kimaradt: k. m.

Deli György	Krempels Tibor
Fiacsán Miklós	Marcsek Zoltán
Flóris Frigyes Kristóf m. t.20.	Németh László
10. Földiák Tamás	Ormai Ervin
Gécs Pál	Pajor Vilmos
Gálócsy Zsigmond	Sándor István Tamás
Hajdu Iván	Scheiber Ferenc
Kelemen Tamás	25. Tiroly Károly
15. Kertész Péter k. m.	Toffler János
Kozma Péter	Wingebach Károly
Kövesi Péter	Sugár Béla m. t.

III. fiúosztály.

1. Bauer István	Martos Péter
Berend György	20. Matolcsy László
Berkovits Péter	Meyer Márton
Bécsi József	Schmolka Tamás
5. Deli Pál	Schuh Ferenc
Dick Tamás	Schwob Oszkár
Fillenz Péter	25. Szabó László
Földes Pál m. t.	Szemere György
Germanus György	Szenes Emil
10. Grünfeld Endre	Szluka István
Gundel István	Tóth József
Gyapay Gábor	30. Vadász Béla
Hajós Zoltán	Vigyázó Tamás
Hoffenreich György	Wahrmann Iván
15. Kún Bertalan	Weinbrenner Artúr
Láng György	Weisz Imre
Lindenmayer Arisztid	35. Zimmermann Tamás
Malin Róbert	—

IV. fiúosztály.

1. Ágoston Péter	10. Fekete Domokos
Alpár Ottó Péter	Fenyő Ervin
bellusi Baross Gábor	Friedmann József
Beck Iván	Gabos György
5. Berger Iván	Gundel József
Bródy Tibor	15. Grünstein Sándor
Dán Ferenc	Gündisch Gusztáv
tiszaföldvári Eszláry István	Gyárfás János
Edelbacher Rudolf	Herman József

Magántanuló: m. t.

Kimaradt: k. m.

Hevesi Gábor	Pajor Aladár
20. Hódos Frigyes	br. Radvánszky János
Hradszky Sándor	Rein György
Kappanyos Ferenc k. m.	40. Schmidt Gusztáv
Hulej Győző	Simándi György
Károlyfi József	Stern Sándor
25. Kelemen Ferenc	Stux István
Kenyeres János	Szadorf Miklós
Koltai Elemér	45. Szemere Imre
Kostenszky György k. m.	Szemere Tamás
Kotri Antal	Szirmay Iván
30. Löwy József	Takács Sándor
Murányi Árpád k. m.	Vas Andor
Mittermann Edgar	50. Wertheimer György
Molnár Imre	Wurmfeld György
Nagel Miklós	
35. Nagy Ernő	Magántanuló: m. t.
Novák Cézár	Kimaradt: k. m.

Tanév-végi statisztikai adatok.

A tanulók vallása és anyanyelve	A fiúk				Összesen	A leányok				Összesen	Fiúk és leányok összesen
	az I.	a II.	a III.	a IV.		az I.	a II.	a III.	a IV.		
	osztályban					osztályban					
Ág. hitv. ev.	11	11	11	18	51	9	14	6	14	43	94
Református	2	1	6	7	16	—	1	4	5	10	26
Unitárius	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2
Róm. kath.	9	6	4	6	25	1	4	4	5	14	39
Izraelita	6	10	14	20	50	15	2	5	10	32	82
Összesen :	29	28	35	51	143	25	21	19	35	100	243
Magyar	29	28	34	50	141	24	21	19	34	98	239
Német	—	—	1	1	2	1	—	—	1	2	5
Összesen :	29	28	35	51	143	25	21	19	35	100	243
Kimaradt :	1	2	—	3	6	—	1	1	—	2	8

A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

Az 1934/35. tanév szeptember 10-én kezdődik.

Beiratások lesznek június 25, 26-án, pótbeiratások szeptember 6, 7-én d. e. 8—12 óráig.

A tanév megnyitó istentisztelet szeptember hó 10-én reggel 9 órakor kezdődik.

Az I. osztályba mindazok a tanulók vétetnek fel, akik vagy már betöltötték a 6. életévet, vagy az 1934. évben betöltik. A kort keresztlevéllel, illetve születési bizonyítvánnyal igazolni kell. Szükséges a beiratásnál a himlőoltást igazolni.

Más iskolába járt tanulót vagy magántanulót a következő osztályba csak hiteles iskolai bizonyítvánnyal veszünk fel és szükséges, hogy a németben (írás és olvasás) kellő jártassággal bírjon.

Iskolánkba bármely kerületből valláskülönbség nélkül veszünk fel a tanulókat, felekezeti iskola lévén, nem vonatkozik rá az u. n. »kerületi beosztás.«

A tanítás félnapos rendszer mellett történik, d. e. 8—12-ig. A téli hónapokban 8 óra 20 perckor kezdődik a tanítás.
